

PA 201 Bygning

Prosjekteringsanvisninger for Sykehuset Telemark er inndelt etter fag tilsvarende NS 3451.

Alle som utfører planleggings- og prosjekteringsoppgaver for Sykehuset Telemark skal gjøre seg kjent med gjeldende prosjekteringsanvisninger

Avvik fra prosjekteringsanvisningene i et byggeprosjekt

De prosjekterende står fritt i å foreslå alternative utførelser. Alternative utførelser skal avklares med prosjektleder i samråd med de faglige ansvarlige ved sykehuset. Endelig utførelse skal dokumenteres skriftlig med godkjenning fra Eiendomssjef.

Slik godkjenning endrer ikke det ansvar den prosjekterende har for egne arbeider i følge NS 8401 / NS 8402 og Sykehuset Telemark supplerende kontraktbestemmelser.

1. Formål

Denne prosjekteringsanvisningen angir de bygningstekniske kravene som arkitekt, rådgivende ingeniører og prosjektleder skal forholde seg til. Prosjekteringsanvisningen baserer seg i første rekke på erfaringer Sykehuset Telemark selv innehar når det gjelder forhold som fungerer/ ikke fungerer i eksisterende sykehusbygg.

Alle bygg (inkl. ombygginger skal selvsagt prosjekteres og bygges etter de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter. I de tilfeller det finnes norske standarder skal disse benyttes i planlegging og ved utførelse av tiltak, om ikke denne prosjekteringsanvisning angir annet krav. NS 11001-1:2009 Universell utforming av byggverk Del 1: Arbeids- og publikumsbygninger er en av de norske standardene som det er særskilt viktig å ha fokus på og denne prosjekteringsanvisningen angir ingen avvik i forhold til standarden.

2. Omfang

Prosjekteringsanvisningen gjelder for nybygg, ombygging, rehabilitering og vedlikehold.

Prosjekteringsanvisningen gjelder ikke for fredede bygninger på Sykehuset Skien: B10 (interiør/eksteriør), B11 (eksteriør) og B25 (eksteriør), da egne forvaltningsplaner er utarbeidet for disse bygningene.

3. Definisjoner

Med bestiller menes Sykehuset Telemark HF

4. 2 Bygning

4.1. 20 Bygning generelt

4.1.1. Utforming

Det er viktig å ha en grunnforståelse for utfordringene som ligger i å utforme bygninger som skal brukes av alle uavhengig eventuell funksjonell nedsettelse. Det å ha pasientperspektiv i valg som skal gjøres når lokaler skal utformes er særdeles viktig for sykehuslokaler.

Ved et sykehus vil også krav til arealer fort kunne endre seg gjennom bygningens levetid. Følgelig skal bygninger og dets arealer fortrinnsvis utformes med høy grad av generalitet og fleksibilitet.

I sykehusbygninger vil det fortløpende oppstå behov for å kunne frakte inn og ut medisinsk teknisk- og teknisk utstyr gjennom bygningens levetid. Utforming av bygning med heiser, korridorer m.m. må følgelig være slik at dette er mulig.

4.1.2. Kvalitet, Livssyklus- og vedlikeholdskostnad

Materialvalg utvendig og innvendig skal vurderes og begrunnes nøye i forhold til arkitektur, vedlikehold, miljøhensyn, arbeidsmiljø, pasienthensyn etc. Det skal velges materialer med en kvalitet som samsvarer med forventet levetid for den aktuelle bygningsdel. Materialvalgene skal så langt det er mulig ha lavt vedlikeholdsbehov. Livssyklus-kostnad skal vektlegges i alle prosjekter.

Det skal vektlegges å gjøre en alternativsvurdering av materialer og komponenter, som tjener bygningsmassen i et forvaltningsperspektiv, med tanke på reduserte kostnader til drift, vedlikehold og forvaltning

4.1.3. Miljø

Det vises til Klima- og forurensningsdirektoratets Obs-liste. Se www.klif.no (<http://www.klif.no>)

Obs-listen er Miljøvernmyndighetenes liste over helse- og miljøfarlige stoffer man skal være spesielt oppmerksom på.

Se også Produktkontrollloven § 3a. Substitusjonsplikt hvor byggherre er forpliktet til å søke å substituere miljøfarlige materialer. www.lovdatab.no (<http://www.lovdatab.no>)

STHF ønsker ikke at miljøskadelige stoffer fra Obs-listen beskrives eller benyttes i foretakets bygninger, innredning og utstyr.

Rådgivere, arkitekter og ingeniører

- Plikter å følge intensjonen i denne prosedyre ved utarbeidelse av beskrivelsestekster.
- Plikter å dokumentere at det er gjort tilstrekkelige substitusjonsvurderinger.

4.1.4. ENØK

STHF skal til enhver tid etterstrebe energiøkonomiserende bygningstekniske løsninger. Fagansvarlig setter rammekrav til hvert enkelt prosjekt i samråd med fagansvarlig for miljø i de tilfeller avveining må gjøres mellom fagområdene.

4.1.5. 23 Yttervegger

Fasaden skal være av bestandige materialer og det skal benyttes få materialtyper.

Det skal avklares om større medisinsk teknisk utstyr må fraktes ut via yttervegg når dette eventuelt skal skiftes ut. Er dette tilfelle må man lage løsninger som gjør dette mulig uten store kostnader.

4.1.5.1. 234 Vinduer, dører, porter (i klimaskjerm)

Vinduer: Sidehengslet, åpningsbare innadslående vinduer i fortrinnsvis vakuumimpregnert trevirke. Utvendig skal vindu ha aluminiumskledning (mantling). Åpningsvrider skal være løstagbar og mulighet skal finnes for å stille åpning i luftstilling i pasientområder. U-verdi max 1,0 for hele konstruksjonen i de tilfeller det handler om utskifting av vinduer.

Dører: Dører skal utføres i aluminium og skal være isolert og forberedt med tomhylse for eventuell framtidig kanalisasjon, eksempelvis for motorlås, elektrisk sluttstykke, kortleser etc.

Dører skal ha minimum 4 hengsler med solid kvalitet og med forsterket karm.

Glass skal være sikkerhetsglass.

Porter: Porter skal utføres i aluminium og skal være isolert og forberedte med tomhylse for eventuell framtidig kanalisasjon, eksempelvis for motorlås, elektrisk sluttstykke, kortleser etc. Glass skal være sikkerhetsglass.

Glass: Glasstype skal nøye overveies i forhold til sikkerhetskrav. Glass i utsatte soner på klimaskjerm skal være laminert eller herdet.

4.1.5.2. 235 Utvendig kledning og overflate

Forblending, og kledning skal ha lang levetid og minst mulig vedlikeholdsbehov under bygningens levetid. Det skal benyttes få materialtyper i fasaden for å forenkle vedlikehold og holde antall overgangsdetaljer på et minimum.

4.1.5.3. 237 Solavskjerming

Graden av solavskjerming må sees i sammenheng med kravene til inn klima og komfort i byggeprogram og prosjekteringsanvisninger for VVS.

Solreflekterende glass skal benyttes der dette er hensiktsmessig.

Dersom ytterligere solavskjerming er nødvendig skal utvendige persienner med "stive" lameller og stormsikre styreskiner på siden benyttes. Persienner skal ha automatisk motorstyring med individuell overstyring. Den må være driftsikker og ha enkel betjening. Det skal tas hensyn til tilkomst for rengjøring og vedlikehold.

4.1.6. 24 Innervegger

Innervegger i våtrom skal oppføres med innvendige overflater av baderomspanel. Som underlag for platene skal det monteres utenpåliggende horisontale spikerslag med c/c 300 med mer fra høyde 2,1 m som et minimum. Baderomspanelet skal fortrinnsvis ha en kjerne av kryssfiner limt med vannfast lim. Både dekorsiden og baksiden skal være belagt med høytrykkslaminat. Totaltykkelsen på baderomspanel skal være minst 10 mm

4.1.6.1. 244 Innvendige vinduer, dører, foldevegger

Alle dører skal være kompakte. Dersom høytrykkslaminat som kledning benyttes skal det være kantlist i hardved. Utsatte dører i trafikkarealer skal ha sparkeplate dersom ikke selve materialet i døren gjør dette unødvendig.

I arealer med mye trafikk av senger, trucker m.m. skal karm være i stål. Karmen skal være klar lakket i nedre del.

Tunge dører skal ha minimum 4 stk hengsler i sidekarm slik at dørene ikke siger.

Dersom det ikke er helt spesielle behov knyttet til lydisolering, brannkrav eller smittefare skal dører være terskelfrie. Mekanisk fallterskel skal benyttes i de tilfeller terskel er nødvendig og det er krav til forflytning med rullende materiell. Gulvbelegg skal alltid legges under dørkarm.

Glass: Glasstype skal nøye overveies i forhold til sikkerhetskrav. I utgangspunktet skal alt glass innvendig være laminert glass.

4.1.6.2. 246 Kledning og overflate

Alle flater skal være enkle å renholde. Listverk skal begrenses mest mulig. På vegg i vanlige kontorrom anses sparklet og malt platekledning for å være tilstrekkelig. I utsatte arealer, for eksempel korridor, venterom, ekspedisjon, undervisningsrom osv. benyttes robust platekledning.

4.1.6.3. 248 Utstyr og komplettering

Det skal monteres fenderlister, hjørne- og dørbeskyttere der man triller/kjører senger, containere og trucker. Avveining av rette høyder i forhold til transportmidler.

Fenderlister for beskyttelse mot trucker og containere i korridor bør ha mekanisk innfesting.

I transportområder som eksempelvis kulvert skal fenderlist fortrinnsvis være utført i 28mm furu.

I pasientområder som eksempelvis korridor på sengepost, poliklinikk, venterom, og lignende skal fenderlist fortrinnsvis være utført i bjørk. Bøk og plast er også mulig å bruke avhengig av innredning og utforming for øvrig.

Alle utsikende hjørner i korridorer og utsatte områder for trafikk skal ha hjørnebeskyttelse i rustfritt børstet stål minimum skrudd med forsenkede skruer. Dette gjelder også alle søyler og andre konstruksjoner med utsatt plassering.

4.1.7. 25 Dekker

4.1.7.1. 255 Gulvoverflater

Normalt benyttes banebelegg med sveisete skjøter, minimum 2 mm homogen vinyl med UV-herdet PUR-overflate. Maks innblanding av resirkulert materiale 30%. Oppbrett på vegg skal være 8-12 cm avhengig av rommets størrelse. For øvrig kan det i visse soner med høy slitasje benyttes fliser.

Våtrom skal ha fall til sluk på hele gulvflaten (min 1:100), for å forhindre at vann blir stående på gulvet.

Høydeforskjellen mellom toppen av slukristen og overkanten av membran på gulv ved dør skal være minst 25 mm og sokkelhøyden skal være minimum 80 mm.

4.1.7.2. 256 Faste himlinger

I sengerom innom psykiatrien skal det være fast himling med tilstrekkelige inspeksjons-/adkomstluker. Lukene skal sikres mot åpning av andre enn teknisk personale.

Ved bruk av flåtehimpling skal denne ha tette sider for å unngå støvsamling.

4.1.7.3. 257 Systemhimlinger

I hovedsak skal alle himlinger være systemhimlinger. Størrelse 60x60 cm eller 120x60 cm. Himlingstype avklares mht renhold, fukt, smittevern osv.

4.1.8. 27 Fast inventar

Fast inventar skal være lett tilgjengelig for reparasjon, renhold, utskifting og endringer.

Garderobeskap, benker og lignende skal fortrinnsvis ha sokkel.

4.1.8.1. 273 Kjøkkeninnredning

Kjøkkeninnredning skal være i henhold til hygienekrav jfr. internkontroll på mat. Ved valg av kjøkkeninnredning må det tas hensyn til at flatene er lett å rengjøre og tåler fukt/hard slitasje. Det skal alltid være flis over benk. Benkene skal ha sokkel eller høye ben slik at man lett kan rengjøre under benk.

4.1.8.2. 277 Skilt og tavler

STHF har utarbeidet egen standard for skiltning som skal følges.

4.1.8.3. 278 Utstyr og komplettering på toalettrom og ved håndvask

Utstyr som brukes følger sykehusets rammeavtaler og kan variere. De prosjekterende må avklar hvilke produkter som kan benyttes.

4.1.9. 29 Spesielt

4.1.9.1. 291 Romkategorier

Teknikkrom (A)

Elsentral

Datasentral

Undersentral

Telerom

Ventilasjonsrom

UPS-rom

Kommunikasjonsrom (B)

Korridorer

Passasje

Trapp

Heis

Entré

Toaletter, publikum

Virksomhetsrom (C)

Kontor

Konsultasjonskontor

Undersøkelsesrom

Behandlingsrom

Venterom

Garderobe, dusj, ansatte

Sengerom med tilhørende bad

Birom (D)

Lager

Arkiv

Bøttekott

Miljørom

4.1.9.2. 292 Romkategorier; Overflater

Romkategori	A	B	C	D
--------------------	----------	----------	----------	----------

Golv				
Vinylbanebelegg med oppbrett	X	X	X	X
Keramiske fliser		X		
Våtromsplater		X	X	X
Vegg				
Ett strøk maling	X			X
Tre strøk maling		X	X	
Våtromsplater eller våtromsbelegg		X	X	
Tak/himling				
Maling med støvbinder	X			X
Himlingsplater		X	X	X
Fast himling (sengerom innom psykiatri)			X	

Standard utførelse på ferdige overflater iht. NS 3420 T – Tabell T3, estetisk klasse K2 (alt. 1 for vegger).

4.1.9.3. 293 Romkategorier; Fargesetting*

Fargesetting	A	B	C	D
NCS S 0502 - hvit	X			X
Fargepalett Lys grå		X		
Fargepalett Mørkere grå			X	
Fargepalett Lys beige		X		
Fargepalett Mørkere beige			X	

* Angitte kulører er veiledende ved mindre ombyggingsprosjekter og oppussing (drift). Valg av kulører skal alltid kvalitetssikres i hvert enkelt prosjekt slik at det oppfyller luminanskontrast i henhold til NS 11001-1:2009 Universell utforming av byggverk Del 1: Arbeids- og publikumsbygninger. (Kulør på dører i vegg vil også være en del av fargesettingen)

Avvik fra angitte kulører kan også gjøres der det finnes særskilte behov, som eksempelvis fondvegger for veiledning og orientering.

Eksempler for farger innen de ulike palettene vises under:

Lys grå

a Golvbelegg; Tarkett iQ Eminent. 3101 092 (NSS S 3000-N, lyshet = 0,7)

b Golvflis; Buchtal Plural pluss 2, 2502 Softgrau, struktur R10/B

c Vegg; Jotun "Egghvit" (NCS S 0502-Y, lyshet = 0,94)

d Veggflis; Buchtal Plural pluss 2, 2529 Aktivweiss

Mørk grå

a Golvbelegg; Tarkett iQ Eminent. 3101 093 (NSS S 6000-N, lyshet = 0,4)

b Golvflis; Buchtal Plural pluss 2, 2502 akzentgrau, struktur R10/B

c Vegg; Jotun "Refleksjon" (NCS S 0801-Y25R, lyshet = 0,9)

d Veggflis; Buchtal Plural pluss 2, 2529 Lichtweiss

Lys beige

a Golvbelegg; Tarkett iQ Eminent. 3101 072 (NSS S 2010-Y30R, lyshet = 0,78)

b Golvflis; Buchtal Plural pluss 2, 2526 Softbraun, struktur R10/B

c Vegg; Jotun "Egghvit" (NCS S 0502-Y, lyshet = 0,94)

d Veggflis; Buchtal Plural pluss 2, 2529 Aktivweiss

Mørk beige

a Golvbelegg; Tarkett iQ Eminent. 3101 073 (NSS S 3010-Y40R, lyshet = 0,65)

b Golvflis; Buchtal Plural pluss 2, 2502 akzentbraun, struktur R10/B

c Vegg; Jotun "Lys antikk" (NCS S 0802-G98Y, lyshet = 0,9)

d Veggflis; Buchtal Plural pluss 2, 2529 Lichtweiss

4.1.9.4. 294 Fast integrert kunstutsmykning

Sykehuset Telemark har en helhetlig tenkning rundt pasientens velvære, helbredstilstand og opplevelse av kvalitet i behandlingen. Estetisk utforming er en vesentlig faktor i dette. Forskning viser at den estetiske utformingen av sykehus og behandlingstilbud er av markant betydning for denne oppnåelse. Pasienter

i en behandlingssituasjon har behov for livgivende elementer. Kunst kan stimulere følelsene på en positiv måte. Denne kunnskapen og vår erfaring gjennom år, er derfor retningsgivende for hvordan arkitektur, inne- og uterom skal utformes.

I prosjekter i Sykehuset Telemark, skal kunst/kunstutsmykking være en naturlig del av prosjektet – i tidlig og nær kontakt mellom prosjekt-/byggeledelse og kunstutsmykkingsansvarlig. Dette gjelder både for integrert løsning, og areal for løskunst – både i nybygg og ved rehabilitering/oppussing.

4.1.9.5. 295 Lyd

For nybygg gjelder klasse A i henhold til Norsk Standard.

For ombygging gjelder klasse C i henhold til Norsk Standard.

4.1.9.6. 296 Brannsikring

Byggverket må prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser (forenklet prosjektering), eller ved analyse som viser at forskriftens krav er oppfylt (analytisk prosjektering). Der man verifiserer brannsikkerheten ved analyse, skal det påvises at den alternative utformingen av byggverket gis minst samme brannsikkerhet som om byggverket var prosjektert fullt ut i samsvar med preaksepterte ytelser. Uavhengig av hvilken prosjekteringsmodell som anvendes, forenklet eller analytisk, skal dokumentasjonen finnes i prosjektet.

I den grad det lar seg gjøre, skal det tilrettelegges for at personer med funksjonsnedsettelse får de samme mulighetene som funksjonsfriske til å ta seg selv i sikkerhet. Dette innebærer blant annet at vindu ikke aksepteres som rømningsalternativ for virksomheter i risikoklasse 2.

Dokumentinformasjon

ID:	13133	Versjon:	3.4
Type:	Retningslinje	Modul:	Støttefunksjoner
Forfatter:	Einar Ramsli	Godkjent av:	Einar Ramsli (02.06.2022)
Revideres før:	22.03.2024		
Ansvarlig enhet:	🏢 Sykehuset Telemark HF / Sykehuset Telemark / Utviklingsavdelingen / Eiendomsutvikling		
Adresse:	https://kvalsys.sykehuspartner.no/#/documents/13133		